

سینمای روز جهان

حسین تقی پور

لباس آماده READY TO WEAR

و نسان و تنو (۱۹۹۰)، بازیگر (۱۹۹۲)، برشهای کوتاه (راههای میان بر) (۱۹۹۳)، لباس آماده (۱۹۹۴).
بازیگری: وقایع (۱۹۷۰)، عشق ابدی (۱۹۸۱)، سینمای اولیه ادوین اس پورتر (۱۹۸۲) در مقام تهیه کننده گئی: قصه جیمزدین، کالیفرنیا نصف به نصف، نشویل، بونالویل و سرخپوستان، سه زن، یک عروسی

کارگردان: رابرت آلتمن. نویسندگان فیلمنامه: آلتمن، باربارا شول گسر. فیلمبرداران: پی بر مینو، ژان لپین. موسیقی: میشل لوگران. بازیگران: سوفیا لورن، لورن باکال، تیم رابینز، کیم بیسینگر، مارچلو ماسترویانی، ژان پی برکاسل، جولیا رابرتز، آنوک امه - محصول ۱۹۹۴ آمریکا - ۱۳۲ دقیقه

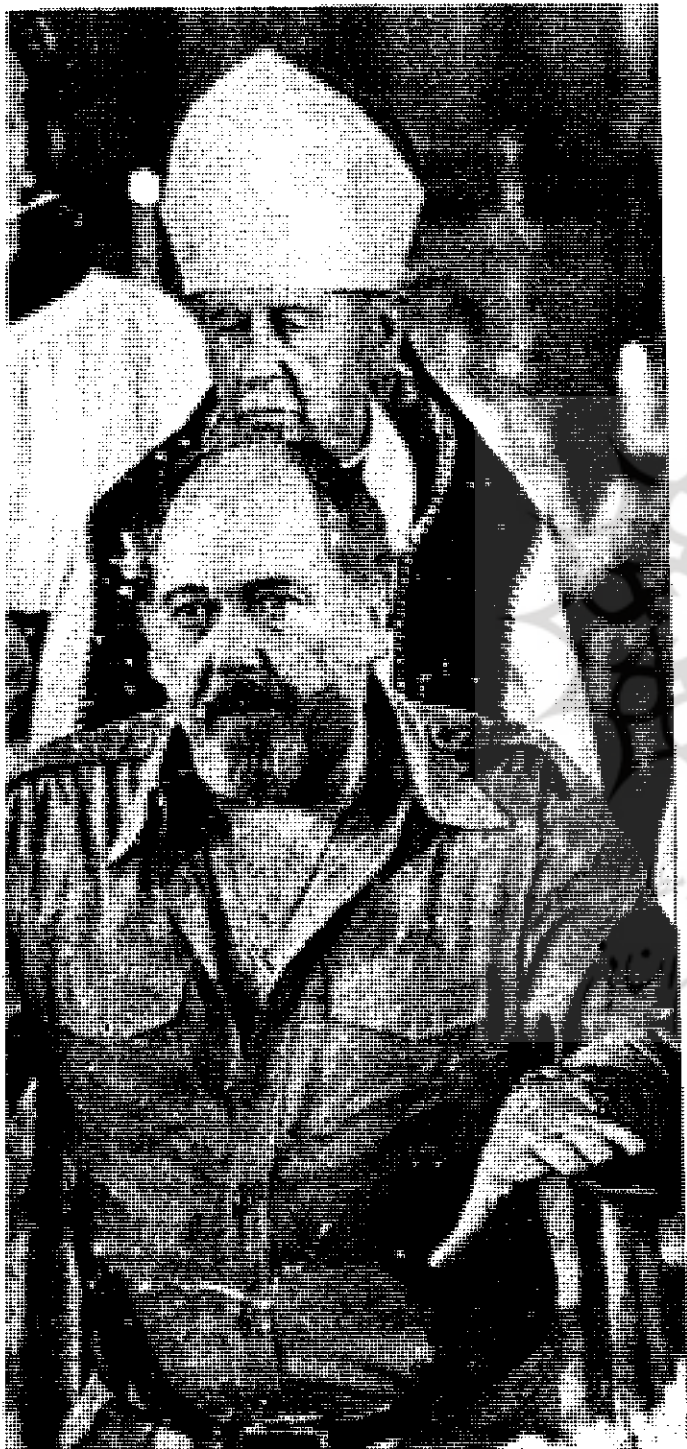
دنیای مد پاریس دستمایه ساخت آخرین اثر رابرت آلتمن قرار گرفته است. او در این فیلم به هجو روابط پشت پرده دنیای مد، رقابت و خود پرستی دست اندرکاران این نمایش ها می پردازد. آلتمن از ده سال قبل درصدد ساخت فیلم لباس حاضری بوده است، و سرانجام با در اختیار داشتن تیمی از ستارگان مشهور سینما به آرزوی دیرینه خود جامه عمل می پوشاند. وی در باره فیلم خود می گوید: «کسی را به هجو نمی کشم، گذاشتم خودشان خود را هجو کنند. همه ایفاگر نقش خودشان هستند.»

رابرت آلتمن متولد ۱۹۲۵ در ایالت میسوری است. در جنگ جهانی دوم خلبان هواپیماهای بمب افکن بود. پس از جنگ وارد دانشگاه میسوری شده و در رشته مهندسی صنایع به تحصیل ادامه می دهد. تا سال ۱۹۵۷ که اولین فیلم خود را با عنوان «بزهکاران» به پایان می رساند، در زمینه های مختلف هنری مانند: فیلمنامه نویسی و ساخت فیلم های صنعتی، به کار می پردازد.

آلتمن از فیلمسازان مستقل، خلاق و پیشرو سینمای آمریکا می باشد که هر چند در قلب هالیوود فیلم می سازد، اما آثارش با معیارهای هالیوودی سنخیتی ندارند.

فیلمشناسی:

کارگردانی: بزهکاران (۱۹۵۷)، قصه جیمزدین با همکاری جرج دبلیو جرج (۱۹۵۷)، کابوس در شیکاگو (۱۹۶۴) شمارش معکوس (۱۹۶۸)، آن روز سرد در گردشگاه (۱۹۶۹)، من (۱۹۷۰)، بروستر مک کلود (۱۹۷۰)، مک کیب و خانم میلر (۱۹۷۱)، تصاویر (۱۹۷۲)، خدا حافظی طولانی (۱۹۷۳)، دزدانی مثل ما (۱۹۷۴)، کالیفرنیا، نصف به نصف (۱۹۷۴)، نشویل (۱۹۷۵)، بونالو بیل و سرخپوستان (۱۹۷۶)، سه زن (۱۹۷۷)، یک عروسی (۱۹۷۸)، یک زوج کامل (۱۹۷۹)، کوئینت (۱۹۷۹)، H.E.A.L.T.H (۱۹۷۹)، پاپای (۱۹۸۰)، به فایوند دایم برگرد جیمی دین، جیمی دین (۱۹۸۲)، نوارهای پرچم (۱۹۸۳) شرافت پنهان (۱۹۸۴)، مجنون عشق (۱۹۸۵)، اوسی. واستیگر (۱۹۸۸)، ورای درمان (۱۹۸۷)، آربا (۱۹۸۸)، دادگاه نظامی شورش کشتی کین (۱۹۸۸)، پیشخدمت (۱۹۸۸)،

مرگ و دوشیزه DEATH AND THE MAIDEN

کارگردان: رومن پولانسکی. نویسندگان فیلمنامه: رافیل ایگله
سیاس، آریل دورفمن، براساس نمایشنامه‌ای از آ. دور فمن. مدیر
فیلمبرداری: تو نینو دلی کولی. موسیقی: ویچک کی لار. تدوین:
هروه دولوز

بازیگران: سیگورنی ویور، بنی کینگزلی، استیوارت ویلسون
محصول ۱۹۹۴، فرانسه و آمریکا - ۱۰۵ دقیقه

پاتولینا اسکوبار (سیگورنی ویور)، زنی که در رژیم نظامی سابق
قربانی شکنجه حکومت واقع شده است به همراه شوهرش براردو
اسکوبار (استیوارت ویلسون)، یکی از مقامات عالی‌رتبه دولت در
خانه ساحلی و دور افتاده خود واقع در یکی از جمهوری‌های
آمریکای لاتین زندگی می‌کنند. پاتولینا به طور اتفاقی با دکتر روبرتو
میراندا (بن کینگزلی) که در همسایگی آنها زندگی می‌کند، روبرو
شده و به تصور اینکه او شکنجه‌گر سابقش بوده، وی را بیهوش
نموده، دست و پاهایش را بسته، با او درباره گذشته و نحوه شکنجه
شدنش صحبت می‌کند. براردو از همسرش می‌خواهد دست از آزار
میراندا بردارد. اما پاتولینا در خانه محکمه‌ای ترتیب داده و از براردو
می‌خواهد به عنوان وکیل مدافع از دکتر دفاع نماید. وی معتقد است
دکتر همان شکنجه‌گر سابق او بوده است، هر چند برای اثبات گفته
خود دلیل قانع کننده‌ای ندارد. پاتولینا هنگام شکنجه شدن
چشمهای بسته بوده، و از سوی دکتر نیز ادعا می‌کند در آن زمان،
در یکی از بیمارستانهای شهر مشغول به کار بوده است، اما سرانجام
میراندا اعتراف کرده و پاتولینا او را رها می‌کند.
تازه‌ترین فیلم رومن پولانسکی براساس نمایشنامه «مرگ و

دوشیزه» اثر نمایشنامه نویس سرشناس و معاصر «آریل دورفمن»
ساخته شده است. پولانسکی پس از انصراف از اجرای نمایشنامه در
روی صحنه تئاتر با تفسیراتی آن را به فیلم تبدیل کرد.

رومن پولانسکی سال ۱۹۳۳ در پاریس متولد شد. بخشی از
دوران کودکی خود را در بازداشتگاه آشویتس نازیها (در لهستان)، و
بخشی دیگر را در حال فرار، سرگردانی و بی‌پناهی گذراند. در سال
۱۹۴۶ کار هنری خود را با بازیگری در تئاتر و سینما آغاز می‌کند.
وی فیلمسازی را در مدرسه سینمایی شهر لودز لهستان فرا گرفته، و
پس از ساخت چند فیلم کوتاه، اولین فیلم بلند خود را با عنوان «چاقو
در آب» به پایان می‌رساند.

فیلمشناسی:

فیلمهای کوتاه: دو مرد و یک قفسه (۱۹۵۷)، هنگامیکه
فرشته‌ها سقوط می‌کنند (۱۹۵۸)، چاق و لاغر (۱۹۶۱)،
مومیایی‌ها (۱۹۶۲)، رود الماس (۱۹۶۳)

فیلم‌های بلند: چاقو در آب (۱۹۶۲)، نفرت (۱۹۶۵)، بن
بست (۱۹۶۶)، قاتلین خون آشام (۱۹۶۷)، مستاجر (۱۹۷۶)،
بچه رزمی‌ها (۱۹۶۸)، مکبث (۱۹۷۱)، چی (۱۹۷۳)، محله
چینی‌ها (۱۹۷۴)، مستاجر (۱۹۷۶)، تس (۱۹۷۹)، دزدان
دریایی (۱۹۸۶)، دیوانه وار (۱۹۸۸)، ماه تلخ (۱۹۹۲)، دوشیزه
و مرگ (۱۹۹۴)

و بعنوان بازیگر: نفرت، قاتلین خون آشام، چی، محله چینی‌ها،
مستاجر، میخی جادوگر (۱۹۶۹)، خون برای دراکولا (۱۹۷۴)،
بازگشت به اتحاد جماهیر شوروی (۱۹۹۱)، تشریفات رسمی
(۱۹۹۳).

گلوله‌ها بر فراز برادوی

برادوی دنی رز (۱۹۸۴)، رز ارغوانی قاهره (۱۹۸۵) هانا و خواهرانش (۱۹۸۶)، روزهای رادیو (۱۹۸۷)، داستان‌های نیویورکی (یکی از اپیزودهای فیلم همراه با اسکورسوزی و فورد کاپولا ۱۹۸۸)، جنایت و جنحه (۱۹۸۹) آلیس (۱۹۹۰)، سایه‌ها و مه (۱۹۹۲)، شوهران و همسران (۱۹۹۳) گلوله‌ها بر فراز برادوی ۱۹۹۴

کارگردان: وودی آلن. نویسندگان فیلمنامه: وودی آلن، داگلاس مک گراث. مدیر فیلمبرداری: کارلودی پالما. تدوین: سوزان مورس. موسیقی: تری دوسز. بازیگران: جان کوزاک، جک واردن، تونی سیریکو، جاز پالمیتری، دایان وست، جنیفر تیلی، مری. لوتیز پارکر، داب رایبر محصول ۱۹۹۴ آمریکا ۹۹ دقیقه

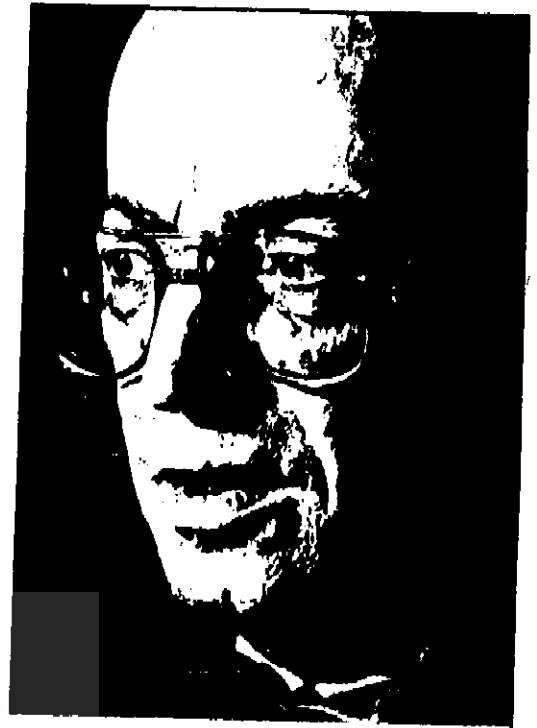
دهه ۱۹۲۰ شهر نیویورک، دیوید شاین (جان کوزاک) نمایشنامه نویس جوان و ناموفق، تصمیم دارد آخرین نمایشنامه خود را با عنوان «خدای پدران ماه» را در برادوی روی صحنه ببرد، اما به دلیل عدم توجه کافی موفق به این کار نمی‌گردد. جک والتی یک تهیه‌کار حرفه‌ای قبول می‌کند که تهیه کننده این نمایشنامه باشد، اما در شروع به دیوید دستور می‌دهد که نقش اول نمایش را باید به نامزدش الیویا نیل (جنیفر تیلی) بدهد. تعریف نمایش آغاز می‌شود، الیویا و محافظ شخصی‌اش چیچ (جاز پالمیتری) بتدریج در متن نمایشنامه دست برده و خواستار تغییر آن می‌شوند. دیوید از بی‌استعدادی الیویا و دخالت‌های نابجای چیچ آزرده می‌شود، اما برای پیشبرد نمایش تن به سازش می‌دهد. هلن سینگر (دایان وست) بازیگر جدید وارد گروه شده و دیوید به او علاقمند می‌شود. دخالت‌های چیچ بیشتر می‌شود بطوریکه الیویا را با بازیگر دیگری تعویض می‌کند. والتی از چیچ می‌خواهد که نقش اصلی را به الیویا بدهد. چیچ نیز در پاسخ الیویا را به قتل می‌رساند. در شب افتتاح نمایش، افراد والتی چیچ را روی صحنه، در حال اجرای نمایش به قتل می‌رسانند. در پایان دیوید بی‌به‌درماندگی خویش برده، و نزد نامزدش النا باز می‌گردد. آنها به قصد ازدواج نیویورک را ترک می‌کنند.

گلوله‌ها بر فراز برادوی در سال ۱۹۹۴ نامزد دریافت ۷ جایزه اسکار گردید. که اسکار فیلمنامه غیر اقتباسی و بهترین بازیگر نقش دوم زن برای دایان وست به آن تعلق گرفت. آلن استوارد (وودی آلن) سال ۱۹۳۵ در بروکلین متولد شد. قبل از فیلمسازی کمترین کلوب‌های شبانه، لطیفه نویس سینما، تلویزیون و بازیگر تئاتر و سینما بود. وی همچنین نمایشنامه‌های کمدی متعددی را نوشته و کارگردانی کرده است. وودی آلن از پیشگامان سینمای کمدی امروز آمریکا و آخرین بازمانده نسل کمدینهایی چون چارلی چاپلین، و هاگولد لوید به شمار می‌رود.

فیلم‌شناسی:

پول را بردار و فرار کن (۱۹۶۹)، موز (۱۹۷۱)، تمام آنچه همیشه می‌خواستید در باره جنسیت بدانید ولی جرأت سواش را نداشتید (۱۹۷۲)، خواب آلود (۱۹۷۳) عشق و مرگ (۱۹۷۵)، آتی‌مال (۱۹۷۷)، صحنه‌های داخلی (۱۹۷۸)، منهنش (۱۹۷۹)، خاطرات استار داست (۱۹۸۰)، زلیگ (۱۹۸۳)،

نگاه اولیس ULYSSES' GAZE

کارگردان: دنو آنجلو پولوس
بازیگران: هاروی کیتل، ارلاند یوزفسون
محصول ۱۹۹۵ یونان

یکی از فیلم‌های مطرح در چهل و هشتمین جشنواره فیلم کن فرانسه، «نگاه اولیس» اثر فیلمساز یونانی، دنو آنجلو پولوس بود. فیلمی زیبا، شاعرانه، سیاسی، تعمق برانگیز و کمیاب. پولوس در دهمین فیلمش، شخصیت اصلی داستان خود را یک فیلمساز قرار داده، همچون اسطوره‌های یونانی. (اولیس)، به جستجوی سه حلقه فیلم ظاهر نشده برادران ماناکیاس (معادل بالکانی برادران لومیر)، می‌پردازد. این کارگردان آمریکایی یونانی الاصلی که وطن خود، یونان را سال‌ها قبل در زمان حکومت دیکتاتورها ترک کرده (و نقش او را هاروی کیتل بازی می‌کند) به پایتخت مقدونیه رسیده، سپس از بخارست یونان آغاز می‌کند و به پایتخت مقدونیه رسیده، سپس از بخارست سر درمی‌آورد. از بلغراد می‌گذرد و در پایان پس از طی مرزهای جغرافیایی متعدد به سارایوو می‌رسد. طبق روند کارگردان که در هر فیلم خود یک آغاز و پایان می‌گنجاند، پایانی که می‌تواند یک روز، یک سال یا یک قرن باشد. سفر پایان می‌پذیرد و گمگشته پیدا می‌شود. «پولوس» در واقع می‌خواهد شبیه برادران ماناکیاس، که شاگردان برادران لومیر بودند و در آغاز اختراع سینما به تمامی بالکان سفر کردند و تجربیات خود را در سه حلقه فیلم (که هرگز

ظهور نشدند) منعکس کردند به گوشه و کنار این منطقه سر بزنند. پولوس طی این سفر از ورای شخصیت اصلی خود زخمه‌های چند دهه اخیر منطقه بالکان را نشان می‌دهد. منطقه‌ای که در زمان امپراطوری عثمانی به اقوام و مذاهب مختلف امکان می‌داد مادام که حاکمیت این امپراطوری را تهدید نکنند در کنار یکدیگر با آرامش بسر برند. پولوس در حماسه سه ساعته خود پلان‌های زیبایی را کنار یکدیگر قرار داده و اثر سینمایی خود را همچون یک سمفونی به پیش می‌راند، او در اثر خود به بیان این موضوع می‌پردازد که مردم بالکان با اضمحلال عثمانی نفرت خود را به روی یکدیگر نشان داده‌اند. وی یکی از این نمونه‌ها را در از هم فروپاشی نظام شوروی سابق در یکی از زیباترین صحنه‌های فیلم به نمایش می‌گذارد.

فیلم با ریتم کند دلپذیری پیش می‌رود و ناگهان با نمایش تصاویری از مجسمه لنین که در هم شکسته، و بر روی یک کشتی در رودخانه دانوب به محلی ناشناخته حمل می‌شود تماشاگر را هیجان زده می‌کند. و این حسن تا پایان فیلم او را ترک نمی‌کند. موسیقی با شکوه فیلم که توسط آهنگساز اغلب آثار پولوس ساخته شده، به تقویت این هیجان می‌افزاید.

کارگردان یونانی از هرگونه قضاوت می‌پرهیزد. او معتقد است مسئله پیچیده‌تر از مبارزه نیک و بد و این گونه تقسیم بندی‌های ساده لوحانه است که توسط تلویزیون یا فیلم‌های آمریکایی اشاعه داده شده است. به همین دلیل فیلم در سارایوو و در مه غلیظ پایان می‌پذیرد. صدای ایست و شلیک گلوله شنیده می‌شود اما کسی دیده نمی‌شود. و به این ترتیب آینده سارایوو در پشت پرده ابهام باقی می‌ماند.

فیلم پولوس، اما مایوس‌کننده نیست، بلکه فیلمی است که انسان را به تفکر وامی‌دارد و اگر یکی از هدف‌های سینما را به تفکر و داشتن تماشاگر بدانیم، این فیلم به هدف خود نایل شده است.

دنو آنجلو پولوس سال ۱۹۳۶ در آتن متولد شد. در دانشگاه سوربن به مطالعه فلسفه و سینما پرداخت و از طریق سینما تک فرانسه فیلم‌های مهم تاریخ سینما را مرور کرد. در سال ۱۹۶۲ وارد مدرسه عالی سینمایی ابدک شد، اما به خاطر درگیری با استادش، آنجا را ترک کرد. پولوس در سال ۱۹۶۳ با تغییر دولت به زادگاهش، یونان بازمی‌گردد و شروع به نوشتن نقد فیلم می‌کند و پس از ساخت چند فیلم کوتاه، سرانجام اولین فیلم بلند خود را در سال ۱۹۷۱ می‌سازد.

فیلمشناسی:

فیلم‌های کوتاه - سیاه و سفید (۱۹۶۳)، مرد ایده‌آل (۱۹۶۶)، برنامه (۱۹۶۸)، آتن (۱۹۸۲)
فیلم‌های بلند - بازسازی (۱۹۷۱)، روزهای ۱۹۳۶ (۱۹۷۲)، بازیگران سیار (۱۹۷۴)، شکارچیان (۱۹۷۷)، اسکندر کبیر (۱۹۸۰)، سفر به سیترا (۱۹۸۳) پرورش دهنده زنبور صسل (۱۹۸۷)، چشم اندازی در مه (۱۹۸۸) گام معلق لک لک (۱۹۹۱)، نگاه اولیس (۱۹۹۵)